

'Oku Lau Foki mo e Mātu'á

Ko e tokoni'i ho'o tamá 'i he - Fua 'oe māfaná moe taimi'

Koe'uhi ke 'uhinga ki he fānaú 'a e fuá, 'oku fiema'u ketau fakahinohino 'a e ngāue'aki 'oe fuá 'i ha ngaahi me'a 'oku hokó. 'Oku totonu foki ketau toe faka'ai'ai 'a e ngaahi lea 'oku ngaue'aki 'i he fuá, 'aki 'etau talanoa kau ki he:

- Ngaahi me'a 'oku tau lava 'o fuá
- Ngaahi me'a 'oku tau lava 'o fua'aki', pea 'a muiangé
- Ngaahi 'iuniti 'oku tau ngāue'aki ki he fuá, hangē koe miniti moe houa pe ko e tikili'.

'Oku anga fēfē 'a e ako 'a e fānaú ke fua e māfaná moe taimi'?

'Oku fiema'u 'e he fānaú ha ngaahi faingamālie ke fakafehoanaki ha me'a 'e ua pe lahiange kenau mahino'i 'a e fuá. Ke mahino'i e māfaná, 'oku fiema'u kenau fakatatau ha me'a 'e ua kenau fua 'a e "vela" moe "momoko" 'o ha me'a. 'E fiema'u kenau sio mo talanoa kau ki he anga e uesia 'e he fua māfaná ha ngaahi me'a pea pehē foki ki he ngaahi founa 'oku tau lava 'o fua'aki 'a e fua-māfaná.

'Uluaki', 'e ako e fānaú fekau'aki moe taimi' 'i he 'enau ngāue'aki 'a e lea hangē ko e 'aneafi, 'aho ni mo e 'apongipongi pea 'i he fakatatau 'a e taimi 'oku fakakakato ai ha ngaahi 'ekitiviti'. 'Oku ou lava 'o pasi tu'o tolu hoku nimá lolotonga ho'o lí ha fo'ipulu ki he 'ataá pea hapo.

'Amuiangé, 'e lau 'e he fānaú 'a e taimi' mei he fakatou'osi 'o ha uasi disitolo (digital) mo 'analoka (analogue).

'Oku Lau Foki mo e Mātu'á

Ko e hā e me'a te ke lava 'o fai 'i 'apí'?

- Talanoa ki ha ngaahi me'a 'i he tu'unga 'oe taimi'. Hangē ko e, 'E fe'unga moe miniti nai 'e tolu ke kuki 'eni, ko ia te ke ma'u taimi mahalo ke vali pata ha ma.
- Fakasio ha ngaahi uasi tautau mo ha ngaahi uasi tui kehekehe 'i fale. 'Eke ki ho'o tamá pe 'oku nau 'analoka pe tisitolo.
- Tuku ke tokoni atu ho'o tamá 'i hono seti ha me'afua taimi 'i peito pe ko ha uasi tatangi.
- Lekooti ha ngaahi ouau makehe 'i ha tohi māhina pea talanoa fekau'aki moe 'aho pe uike 'e fiha pea fai 'a e ouau ko iá.
- Mamata ki he ngaahi fe'auhi 'atelita (athletics) mo e kakau pea talanoa ki he ngaahi taimi 'oku lava'i 'e he kau 'ateliti' (athletes) 'i he ngaahi fe'auhi'.
- Kumi e ngaahi 'aho "'osi-hono-ngaue'aki" 'i he ngaahi me'a kuo fakatau (groceries) pea alea'i pe koe 'aho 'e fiha 'oku toe kimu'a pea totonu ke 'osi hono ngaue'aki 'a e me'a ko iá.
- Tuku ke tokoni atu ho'o tamá ki hono lau e taimi-tēpile pasi' moe lēlué 'i he taimi 'oku ngāue'aki e ngaahi me'a fe'alu'aki ma'ae kakai' pe lau 'a e papa 'oe ngaahi taimi tau mai' moe mavahe atú kapau 'oku 'i mala'evakapuna.
- Sio ki he ngaahi faka'ilonga pākingi' pea talanoa'i e taimi fakangatangata' 'i he pākingi e kaá.
- Tuku ke tokoni atu ho'o tamá 'i hono fakahū e pa'anga totonú 'i he ngaahi mita pākingi' pea talanoa fekau'aki moe taimi kimu'a pea 'osi e mitá.
- Lau e ngaahi fakahinohino 'i he ngaahi kofukofu me'atokoni' moe inú ke vakai'i e fua māfana 'oku fokotu'u atu ke tauhi ai'.
- Kole ki ho'o tamá ke fa'o pea 'ai ha leipolo 'oe 'aho "'osi-hono-ngaue'aki" ki he kakano'i manu pe me'akai moho 'oku 'ai ke tuku 'aisi' (frozen).
- Talanoa ki ho'o tamá kau ki he hanga 'e he fua māfaná 'o liliu e ngaahi me'a-tokoni' moe inú lolotonga ho'o kuki'. Ko e hā e me'a 'e hoko ki he vai' 'i he 'etau tuku ia ki he 'aisi' (freezer)? Vakai ki he me'a 'e hoko ki he sokoleti 'i he sasipani' 'i he taimi te u tuku ai ki he sitou māfaná.

'Oku Lau Foki mo e Mātu'á

- Mamata fakataha ki he fakamatala 'eá pea talanoa kau ki he fakamatala fua-māfana ki he kaha'ú. 'Eke ki ho'o tamá pe ko e hā e me'a 'e ngali fiema'u kenau tui pe ke 'iate kinautolu.
- Vakai ki he 'ulu-'akau 'i ho kaungā'apí' pea talanoa kau ki he liliu 'a e 'ulu-'akaú 'i he ngaahi faha'i-ta'ú.
- Kumi e fa'ahinga me'afua māfana kehekehe pea talanoa kau ki hono founa ngaue'akí'.
- Fua 'a e fua-māfana 'oe vai kaukaú kimu'a pea kaka ho'o tamá ki he topú. Talanoa kau ki he fu'u vela, fu'u momoko pe koe mafana lelei 'a e vai' ki he kaukaú.
- Talanoa kau ki he ngaahi 'isiu 'oe malú fekau'aki moe ngaahi me'a faka'api 'e lava ke fu'u vela hangē ko e sitou, haeane pe koe hita.
- Fevahevahe'aki 'a e ngaahi tohi 'oku makatu'unga 'i he fua-māfaná pe faha'i-ta'ú. Ko ha ouau pe ha katoanga 'iloa hangē ko e Kilisimasí', 'e lava ke fakafehoanaki ia mo ha ouau tatau 'i he ngaahi fonua 'ea momokó.